

ת"פ 36777/07/14 - מדינת ישראל נגד דן טרוק,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 36777-07-14 מדינת ישראל נ' טרוק

בפני כבוד השופטת תמר שרון נתנאל

מדינת ישראל המאשימה

ע"י ב"כ פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)

עו"ד אילנה פיקוס רויטבלט

נגד

הנאשם

דן טרוק,

ע"י ב"כ עו"ד שלומי שרון

הכרעת דין

1. ריב מיותר על מקום חניה הביא לפגיעת המתלוננת ולכתב האישום שהוגש בתיק זה, בו הואשם הנאשם בעבירות של חבלה בכוונה חמורה - עבירה לפי סעיף **329(א)(1)** לחוק העונשין התשל"ז-1977; הפקרה לאחר פגיעה - עבירה לפי סעיף **64א(ג)** לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961; איומים - עבירה לפי סעיף **192** לחוק העונשין.

2. על פי עובדות כתב האישום -

ביום 26/6/13, סמוך לשעה 10:15, בקרבת בית החולים בני ציון בחיפה, שמרה מור חדד (להלן: "המתלוננת") מקום חניה (להלן: "החניה") לחברתה מורן גולדשטיין (להלן: "מורן"), בכך שעמדה בתוך החניה וחיכתה למורן, שתגיע עם הרכב בו נהגה ותחנה בחניה.

באותו זמן, נהג הנאשם ברכב מסוג הונדה סייוק מ.ר. 6575064 (להלן: "הרכב") וחיפש מקום חניה. כאשר הבחין כי החניה פנויה וכי המתלוננת עומדת בחניה, פנה אל המתלוננת, אמר לה שהוא מחכה זמן רב למקום חניה וביקש ממנה שתזוז. משהמתלוננת לא זזה, איים עליה הנאשם באומרו "אם לא תזוזי אני אדרוס אותך".

המתלוננת נשארה לעמוד בחניה והנאשם החל לנהוג את הרכב לכיוונה ודרס את המתלוננת, בכך שעלה עם הגלגל השמאלי קדמי של רכבו על רגלה השמאלית. המתלוננת צעקה ואמרה לנאשם שהוא דורס אותה. הוא נסע רוורס ושאל אותה אם היא זזה ולאחר שהשיבה בשלילה נסע הנאשם קדימה ושוב דרס אותה בכך שעלה עם רכבו על רגלה השמאלית.

לאחר מכן, החנה הנאשם את רכבו בחניה, יצא מהרכב ועזב את החניה, ללא שעמד על תוצאות מעשיו, ללא שהחליף פרטים עם המתלוננת, ללא שהזעיק עזרה וללא שהזעיק אמבולנס וזאת כשהמתלוננת נותרה בחניה פצועה כתוצאה ממעשיו.

כתוצאה מהדריסות, נגרם למתלוננת שבר מינימלי בבסיס מטטרוס 2 ועצם CUNEOFORM מדיאלי ברגלה השמאלית, והיא נזקקה לגבס.

במעשיו המתוארים לעיל -

א. הנאשם גרם למתלוננת חבלה חמורה, שלא כדין, בכוונה להטיל בה נכות, מום, או לגרום לה לחבלה חמורה.

ב. הנאשם נהג ברכב שהיה מעורב בתאונה בה נגרמה חבלה חמורה למתלוננת ולא עצר ולא הזעיק עזרה.

ג. הנאשם איים על המתלוננת בפגיעה שלא כדין בגופה, בכוונה להפחידה ולהקניטה.

3. שמיעת התיק החלה בפני כבוד השופט משה גלעד ולאחר פרישתו הועבר התיק להמשך שמיעה בפניי. עד להעברת התיק אליי נשמעו שלושה עדים וכן נשמע חלק מעדות המתלוננת (אשר חקירתה לא הסתיימה) והוגשו מוצגים 1/ עד נ/4.

לאחר שהתיק עבר לטיפול, הסכימו ב"כ הצדדים (בישיבת יום 13.7.15), כי יישמעו עדויות המתלוננת וחברתה מורן, בלבד. בנוסף, הוגשה חוות דעת מומחה מטעם ההגנה והוא נחקר על חוות דעתו. התביעה לא הגישה חוות דעת נגדית.

תשובת הנאשם לאישום

4. הנאשם הגיש (ביום 6.10.14) תשובה בכתב לכתב האישום, במסגרתה אישר שהוא היה במקום האירוע ונהג ברכבו. לטענתו, הוא חיכה זמן רב לכך שהחניה תתפנה ובעוד הוא ממתין שהרכב שחנה במקום ייצא מהחניה, הוא ראה רכב אחר עוצר באמצע הכביש, ממנו ירדה מישהי (היא המתלוננת), אשר רצה לחניה ועמדה במרכזה.

לגרסתו, הוא ביקש ממנה לפנות את החניה ולזוז, על מנת שלא תיפגע מרכבו והחל לנווט את רכבו לתוך החניה, לאט ובזהירות. בשלב מסוים המתלוננת זזה לצד שמאל של רכבו והוא סובב את הגלגלים ימינה על מנת להימנע מפגיעה בה.

הנאשם הכחיש כי איים על המתלוננת, שאם לא תזוז הוא ידרוס אותה וטען, כי לא הייתה לו כל כוונה לפגוע בה. הנאשם אישר שהמתלוננת אמרה לו שהוא דרס אותה וטען שהוא שאל אותה אם היא בסדר וכי לאור התנהגותה ותשובתה הוא הסיק שהיא איננה זקוקה לעזרה רפואית או סיוע ועזב את המקום.

דין והכרעה

5. החלטתי לזכות את הנאשם מהעבירה של חבלה חמורה בכוונה חמורה, לפי סעיף 329(א)(1) לחוק העונשין ומהעבירה של הפקרה לאחר פגיעה, לפי סעיף 64'א' לפקודת התעבורה ולהרשיעו בעבירה של איום, לפי סעיף 192 לחוק העונשין וכן בעבירה של מעשה פזיזות ורשלנות ברכב, לפי סעיף 338(1) לחוק העונשין.

6. ההתרחשות עצמה (להבדיל מחלק מפרטיה) איננה שנויה במחלוקת. כל אחד מהצדדים סבר שמקום החניה "שלו" וניסה למנוע מהאחר "לתפוס" אותו. ברי כי אין זה משנה מי צודק; האם הנאשם היה במקום "ראשון" או שמא המתלוננת וחברתה. בכל מקרה, ברי כי כל אחד מהצדדים סבר שהוא "ראשון" ושהוא "הצודק". התעקשות שני הצדדים הביאה אותם לאן שהביאה - את המתלוננת לפגיעה ברגלה ואת הנאשם לבית המשפט.

הנאשם והמתלוננת היו העדים היחידים לאירוע עצמו. מורן הגיעה לאחר שהאירוע הסתיים ושמעה מהמתלוננת את אשר זו אמרה לה. אומר כבר כעת, כי תיאורו של הנאשם את אשר אירע, כבר מהודעתו הראשונה במשטרה, תואם יותר את פרטי האירוע כפי שהתבררו. לעומת זאת גרסתה של המתלוננת באשר לפרטי האירוע והאופן בו נפגעה היה בלתי עקבי. המתלוננת עצמה שינתה את גרסתה הראשונית, לאחר שהתברר לה שעל פי גרסת זו היא לא יכולה הייתה להיפגע, כפי שנפגעה.

אבהיר, כבר כעת, כי איננה סבורה שהמתלוננת שיקרה או בחרה להעליל עלילה על הנאשם. סבורה אני שהיא הייתה נסערת ונרגזת וכי גם בשל כך היא ראתה את הדברים מנקודת מבט סובייקטיבית, פירשה את אשר מתרחש מנקודת מבט זו, דבר אשר השפיע גם על האופן בו היא זכרה ותיארה את אשר נאמר ואת אשר התרחש. נוכח סתירות מהותיות בדבריה, לא ניתן לסמוך על פרטי האירוע אותם תיארה, או על התרשמותה מכוונותיו של הנאשם, כפי שהדברים באו לידי ביטוי בהודעותיה במשטרה, בשחזור ובעדותה בפניי.

אפרט ואבהיר את דבריי;

7. תיאורה של המתלוננת, בהודעתה למשטרה מיום 8.7.13 (נ/3א), את האופן בו היא נפגעה, איננו תואם את אשר התברר, מפיה היא, בשלב מאוחר יותר.

בהודעה הנ"ל הסבירה המתלוננת, כי היא עמדה בחניה מול החזית של הרכב (שו' 104-106) ובמצב הזה כשהיא עומדת מול חזית הרכב, הוא דרס אותה, כשהוא נוסע קדימה והיא לא זזה (שו' 111-122). לדבריה, היא לא

זזה על אף שהנאשם איים עליה שתזוז או שהוא ידרוס אותה, כי היא לא חשבה שהוא יגיע למצב כזה (שו' 101-103). המתלוננת אף הדגימה לחוקר כיצד היא עמדה - מול הרכב (127-131) וכאשר החוקר מסכם ושואל: "**אז מה שאת מתארת זה שאת נעמדת מול נהג ההונדה אשר מתקדם לעברך ואז הרכב פוגע בך?**" משיבה המתלוננת: "נכון" (שו' 140-141). גם בעימות שנערך בין המתלוננת לנאשם המתלוננת לא חזרה בה מגרסתה לפיה הנאשם דרס אותה כשהיא עומדת בחניה מול הרכב (ת' 1 שו' 188-189). ברי שבמצב זה היא לא יכולה הייתה להיפגע כפי שנפגעה ואין כיום חולק שהיא נפגעה לא כאשר עמדה מול הרכב, אלא כאשר עמדה לצד הרכב והניחה את כף רגלה, מתחת לרכב, לפני הגלגל הקדמי-שמאלי של הרכב ובצמוד אליו.

יש להדגיש, כי לא רק שהמתלוננת סיפרה שהיא נפגעה כאשר עמדה מול הרכב, אלא שעד לשלב מתקדם בשחזור שנערך עמה ועם הנאשם (ת' 5) שללה הנאשמת (בתשובה לשאלות החוקר) כל אפשרות שהיא הניחה את כף רגלה לפני גלגל הרכב. בהודעתה נ/א' 3 היא נשאלה, במפורש, על ידי החוקר: "**האם יש מצב שאת התנגדת לנהג ההונדה בצורה כזו שאת נדחפת עם גופך ועם רגליך לתוך רכב ההונדה**" השיבה "לא היה ככה, ממש לא" (נ/א' 3 שו' 165-167 וכן שו' 235-236).

גם בשחזור הדגימה המתלוננת, תחילה, מצב בו היא עומדת מול הרכב וטענה שכאשר עמדה כך הנאשם דרס אותה בפעם הראשונה. כאשר החוקר הקשה עליה ושאל אותה איך יכול להיות שבמצב כזה הגלגל עלה לה על הרגל השיבה: "**אני לא יודעת, קסם**" והוסיפה שהכול קרה מאד מהר. כן הבהירה המתלוננת, שכאשר הרכב נסע לאחור הוא לא עלה לה על הרגל. כאשר התבקשה להראות באיזה מצב הייתה בעת הדריסה השניה, הדגימה עמידה לצד הרכב, בחלקו הקדמי, והכנסת רגלה השמאלית, מתחת לרכב, לפני הגלגל הקדמי-שמאלי של הרכב ובצמוד אליו.

8. המתלוננת טענה בפניי, שהשחזור היה מלחיץ, אלא שצפייה בדיסק השחזור מעלה, כי ככל שהדבר נוגע להדגמת גרסתה של המתלוננת, השחזור התנהל, תחילה, בנחת, ללא כל לחץ. רק כאשר החוקר אמר למתלוננת שלא יכול להיות שהגלגל עלה לה על הרגל באופן שהדגימה (כאשר היא עומדת מול הרכב), נראה היה שהיא נלחצת, מאחר שלא הייתה יכולה להסביר זאת. אין מדובר בפגם בעריכת השחזור, אלא בפגם בגרסתה של המתלוננת. דווקא כאשר הגיעו לשמיעת גרסת הנאשם, החוקר ביקש ממנו, פעמיים, להזדרז "כי אין זמן".

יש לציין, כי השחזור לא נערך כשורה, מבחינה זו שרכבו של הנאשם, בשחזור, הגיע מהכיוון ההפוך; כלומר - הרכב, בשחזור, פונה לחניה הנמצאת מצד ימין שלו, בעוד שבמציאות, הנאשם נכנס עם רכבו לחניה שנמצאה בצד שמאל שלו. גם הנאשם וגם המתלוננת אמרו זאת לחוקר, שוב ושוב, אך הוא המשיך בשחזור, מהכיוון ההפוך למציאות. עם זאת, אין בכך כדי להשפיע על האופן בו הדגימה המתלוננת את תנועתה בתוך החניה, על המקום בו עמדה בעת שנדרסה או על העובדה שהיא שמה את רגלה לפני גלגל הרכב ובצמוד אליו.

9. גם בפרטים נוספים שמסרה המתלוננת לגבי האירוע, נמצאו סתירות מהותיות; במשטרה אמרה שהיא צעקה לנאשם שהוא דורס אותה כאשר הגלגל היה על כף הרגל שלה (נ/א' 3 שו' 178) ושהרכב נעצר בעת שהגלגל היה על כף רגלה (נ/א' 3 שו' 188-189), בעוד שבעדותה בפני המותב הקודם אמרה: "**זה לא שהוא עלה לי על הרגל ונעצר, הוא פשוט המשיך עד שחנה**". בבית המשפט, בפני המותב הקודם, אמרה שתשובתה במשטרה ניתנה בחוסר

ריכוז (עמ' 75 שו' 19-20). גם בעדותה בפניי חזרה על כך שהגלגל לא נעצר על כף רגלה (עמ' 127-128).

סתירה מהותית, נוספת, קיימת בין עדותה של המתלוננת ובין עדות חברתה מורן בשאלה באיזה מצב מצאה מורן את המתלוננת, כאשר מורן הגיעה למקום האירוע לאחר שהחנתה את רכבה במקום אחר. לדברי המתלוננת, לאחר הפגיעה היא **התיישבה על הרצפה וכך מורן מצאה אותה** (עמ' 37 שו' 12-15). המתלוננת הוסיפה שהיא ישבה על הרצפה "**כמה דקות טובות**" והחזיקה את הרגל (עמ' 40 שו' 29-30 ועמ' 28 שו' 23-25).

מורן סיפרה, לעומת זאת, כי היא מצאה את המתלוננת **עומדת על רגלה הימנית**, נשענת על רכב (עמ' 13 שו' 2-1) ואף סיפרה שהמתלוננת עמדה כי לא היה לה היכן לשבת וכי כאבה לה הרגל (עמ' 28 שו' 23-25).

10. לא שמעתי מהמתלוננת הסברים סבירים לסתירות אלה. נראה, כי בזמן אמת, בעת האירוע, המתלוננת הייתה שרויה בלחץ ולא הייתה ערה לפרטי האירוע, כיצד היא התנהגה ומה בדיוק היא עשתה והבינה זאת רק בדיעבד. ואמנם, בניסיון להסביר את הסתירות בעדותה אמרה המתלוננת, בעדותה בפניי, כי: "**הכל קרה כל כך מהר**" (עמ' 135 שו' 16).

צורמת, במיוחד, העובדה שהמתלוננת הסתירה, תחילה, את העובדה שהיא הניחה את רגלה לפני גלגל הרכב. ייתכן שהמתלוננת לא זכרה, או לא שמה לב לאופן המדויק בו התרחשה הפגיעה, אך ייתכן גם שהיא הבינה שיש לה חלק בעובדה שהיא נפגעה וחפצה להסתיר זאת. כך או כך, שינוי מהותי זה בגרסתה פוגע, משמעותית, בתקפות דבריה באשר לפרטי האירוע.

11. אציין, שוב, כי אינני סבורה שהמתלוננת משקרת במתכוון, אך נראה כי היא מתקשה להבחין בפרטיו של אירוע ולזכור אותם וכי תיאוריה את אשר אירע מושפעים מתחושותיה הסובייקטיביות ולכן אינם מדויקים ואינם תואמים, תמיד, את פרטי ההתרחשות לאשורם.

כך, למשל, דברי המתלוננת באשר לאופן בו נערך השחזור מדגימים את הקושי לסמוך על זכרונה גם כאשר מדובר בפרטים מהותיים ולא שוליים; כאמור לעיל, המתלוננת העידה, כי השחזור נעשה בלחץ וכי לא ניתנה לה אפשרות להתבטא כפי שרצתה (עמ' 73 שו' 12; עמ' 74 שו' 14-15) ואילו בדיסק ת/5 ניתן לראות כי השחזור נערך בנחת וכי המתלוננת מתבטאת באופן חופשי. אמנם, החוקר עוצר את דבריה מדי פעם, אך זאת כדי להבהירם (זאת - כאמור, עד שהמתלוננת הדגימה מצב שאיננו אפשרי והחוקר אמר לה זאת, כפי שחייב היה לעשות).

בנוסף, בבית המשפט (בפני המותב הקודם) העידה המתלוננת, שהיא לא הדגימה לחוקר, שגבה את הודעתה **נ/3א'**, כיצד עמדה מול הרכב בעת שנפגעה, כיוון שהייתה על כיסא גלגלים, כשרגלה בגבס ואמרה: "**לא יכולתי לקום ולהדגים. לא זוכרת שנעשתה הדגמה**" (עמ' 58 שו' 22-27), בעוד שבהודעתה נ/3א, כאשר החוקר מבקש מהמתלוננת: "**תארי לי עכשיו ביחס אלי איך נעמדת מול רכב ההונדה?**" משיבה המתלוננת: "ככה" (שו' 125-126) ומיד לאחר מכן נכתבה הערת החוקר: "**הנ"ל נעמדת מולי במרחק של מטר ממני באותו מצב כפי**

שעמדה מול הרכב ואני מצלם... (ההדגשה אינה במקור).

12. נוכח כך ונוכח האמור להלן, גם לא אוכל לסמוך על דברי המתלוננת לפיהם הנאשם דרס אותה פעמיים. זאת - על אף העובדה שהיא סיפרה כך לחברתה, מיד לאחר האירוע. הסתירות בדבריה, בעניינים מהותיים והתרשמותי מהמתלוננת, כמו גם התרשמותי מהנאשם ובנוסף לכך - חוסר הסבירות של תיאור זה, מותירים בי ספק של ממש אם אמנם כך היה;

בחקירתה בפני לא הייתה המתלוננת מסוגלת לענות תשובות ברורות בנוגע לאופן הדריסה ובנוגע למספר הפעמים שהנאשם עלה על רגלה. כאשר נשאלה: **"איך יכול להיות שכשהוא נסע אחורה אחרי שהוא עובר את כף הרגל שלך, הוא לא דורס אותך פעם נוספת"** השיבה: **"אז ייתכן שהוא דרס אותי פעם נוספת, אני לא ספרתי את הפעמים שהוא דרס אותי ולא התעכבתי על זה, כי כמו שאמרתי הייתי בלחץ..."**.

וראו את היסוסיה בהמשך, כאשר היא אומרת, בין היתר, שאיננה זוכרת אם הוא נסע לאחור כאשר פגע בה שוב ולא הצליחה להדגים כיצד אירעה דריסה כפולה זו (עמ' 129 משו' 17 עד עמ' 130) ובסופו של דבר אמרה, שהיא איננה בטוחה שבפעם הראשונה הוא פגע לה ברגל (עמ' 133 וראו גם עמ' 131-132).

בנוסף, אין זה סביר, כלל ועיקר, שאדם שרכב עולה על רגלו, יישאר לעמוד בדיוק כפי שעמד קודם לכן ולא יזוז. הפעולה האינסטיקטיבית של פגיעה כזו, היא משיכת הרגל, תפיסתה והתרחקות מהמקום. עובדה היא, שהמתלוננת עצמה העידה, לגבי תגובתה כאשר הנאשם דרס אותה ואמרה: **"אוטומטית התכופפתי, החזקתי את הרגל, ישבתי..."** (ההדגשה אינה במקור) (עמ' 37 שו' 12-15). אמנם היא אמרה משפט זה בהתייחס לעלייה השניה, הנטענת, על רגלה (עמ' 37 שו' 12-13), אולם לא ברור כיצד לא הגיבה כך כאשר הוא עלה על רגלה (לגרסתה) בפעם הראשונה. בהקשר לכך יש גם לציין, בשחזור המתלוננת וזה ממקומה, בין הדריסה הראשונה, הנטענת על ידה ובין הדריסה השניה.

יתירה מזו - ההסבר שהמתלוננת נתנה, בעדותה, לכך שהיא קפאה על מקומה, אינו עולה בקנה אחד עם גרסתה במשטרה, לפיה לאחר שהנאשם נסע לאחור הוא שאל אותה אם היא זזה והיא השיבה בשלילה ואז הוא נסע קדימה ושוב פגע ברגלה. עצם העובדה שהיא השיבה לנאשם על שאלתו ואמרה לו, לגרסתה, שהיא לא זזה, אינה עולה בקנה אחד עם "קפיאה" במקום.

13. בהודעתו במשטרה וכן בשחזור, הכחיש הנאשם שהוא נסע לאחור, אך הוא לא נחקר על כך בבית המשפט.

בנסיבות אלה לא אוכל לקבוע שהנאשם אמנם נסע לאחור ושב ונסע קדימה ולא אוכל לקבוע שהוא עלה פעמיים על רגלה של המתלוננת.

האיום

14. כאמור - תחילה אמרה המתלוננת במשטרה שהנאשם איים עליה באמרו: **"אם לא תזוזי אני אדרוס אותך"**. כך גם סיפרה המתלוננת למורן וגם בעדותה בבית המשפט.

המתלונן טען שהוא לא איים על המתלוננת אך אישר בתשובתו לאישום ובעדותו, כי **"יכול להיות שאמרתי תזוזי, שלא אפגע בך או שלא תפגע"**. משהתבקש להסביר מדוע המתלוננת אמרה שהוא איים עליה אמר שהוא חושב שזה בגלל שהמתלוננת מאוד התעצבנה, שהוא הצליח להיכנס לחניה ומאחרשהיא נפצעה.

15. כאשר הוצבה גרסת הנאשם בפני המתלוננת, היינו - האפשרות שהנאשם הזהיר אותה שתזוז כדי שלא תיפגע מהרכב, היא לא שללה אפשרות זו. ראו את האמור בהודעתה מיום 8.7.13 (נ/א' שו' 144-147):

"ש. האם נהג ההונדה אמר לך כשהוא מתקדם לעברך: 'תזוזי שלא תפגעי'?"

ת. לא זוכרת.

ש. כלומר, יכול להיות שהוא הזהיר אותך שלא תפגעי מהרכב?

ת. לא בטוחה."

כאשר הוצבו בפניה דברים אלה בחקירתה בבית המשפט, תוך הדגשה שהיא לא השיבה בשלילה לשאלות החוקר, השיבה: **"היום אני יותר בטוחה להגיד שהוא לא אמר כלום כזה"**. כאשר נשאלה אם היום היא זוכרת טוב יותר מאשר בעת חקירתה, השיבה: **"היום אני יותר רגועה. אני יותר חושבת. זוכרת... לא, לא זוכרת, אני מחפשת את המילה, סרקתי את המקרה יותר טוב, עברתי על הפרטים הקטנים, יותר טוב ממה שהיה שבוע וחצי אחרי האירוע. מה שהוא עשה הוא עשה, זה לא משנה אם אני זוכרת שהוא אמר משהו או לא. הוא לא אמר לי את זה"** (עמ' 69 לפרוטוקול).

אין זו עדות על פיה ניתן לקבוע שהמילים המדוייקות שהנאשם אמר לה (כגרסת המתלוננת) היו **"אם לא תזוזי אני אדרוס אותך"** ולא (כגרסת הנאשם): **"תזוזי שלא אפגע בך, או שלא תפגע"** (עמ' 88 שו' 3-4). זו גם דוגמה נוספת לכך שהמתלוננת לא הייתה ערה כדבעי, לפרטי האירוע ואף איננה זוכרת את הפרטים לאשורם.

עם זאת, אין בכך כדי להועיל לנאשם שכן, כפי שיוסבר להלן, הדברים שהוא מודה כי נאמרו על ידו, בנסיבות בהן נאמרו, מהווים איום.

16. עבירת האיום קבועה בסעיף 192 לחוק העונשין בזו הלשון:

עמוד 7

"המאיים על אדם בכל דרך שהיא בפגיעה שלא כדין בגופו, בחירותו, בנכסיו, בשמו הטוב או בפרנסתו, שלו או של אדם אחר, בכוונה להפחיד את האדם או להקניטו, דינו - מאסר שלוש שנים".

היסוד העובדתי שבעבירה, דורש שתוכנו של הביטוי יעלה כדי איום, במובן של "הטלת אימה בלבו של אדם רגיל מן היישוב, בנסיבותיו של האדם אליו הופנה האיום", או שיהא בו כדי להקניטו. לעניין זה יש, כמובן, להתחשב, בנסיבות המקרה הספציפי הנדון [ע"פ 3140/11 פלוני נ' מדינת ישראל (20.4.2012)]. בין היתר, על בית המשפט לתת דעתו לאופן בו נאמרו הדברים, למסר שהיה גלום בהם ולאופן בו הם התקבלו אצל הצד אליו הם הופנו [רע"פ 2038/04 לם נ' מדינת ישראל, פ"ד ס(4) 95, 110-109 (2006)].

בהפעילו את שיקול דעתו בשאלה אם מדובר במילות איום, על בית המשפט לבחון אם יש במילים שנאמרו כדי לפגוע, שלא כדין, באינטרס חברתי כלשהו, עליו באה העבירה להגן ובכלל זה - בטחונו של הפרט, שלווה נפשו וחירות פעולתו ולאזן בין אלה לבין חופש הביטוי [ע"פ 103/88 ליכטמן נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(3) 373, 378 (1989)].

17. בענייננו, אין כל קושי לקבוע כי מדובר במילות איום; בנסיבות כפי שתוארו לעיל, ועל פי הראיות שהובאו בפניי ובכללן גם עדותו של הנאשם לגבי המילים שאמר, לרבות האופן בו נתפסו הדברים על ידי המתלוננת, ברי כי האמירה, תזוּזי שלא תיפגע, שנאמרת תוך שהנאשם נוסע לתוך החניה בה עומדת המתלוננת, היא אמירה הפוגעת בחופש הנתון למתלוננת, לעמוד בתוך החניה ולא לזוז ובוודאי שיש בהן כדי להקניטה.

18. היסוד הנפשי של עבירת האיום דורש כוונה מיוחדת "להפחיד או להקניט", היינו - חזות התוצאה זו ורצון בה.

בענייננו, ברי שהנאשם חפץ שהמתלוננת תפחד להיפגע ותזוז מהחניה. ודוק: אין לי ספק שלנאשם לא הייתה כל כוונה שהמתלוננת תידרס, אלא כוונה שהיא תבין שבכוונתו להיכנס לחניה ושהיא תפחד ותזוז ממקומה.

גם אם כוונת הנאשם הייתה רק "להזהיר" את המתלוננת שהיא עלולה להיפגע וגם אם קיווה ואף האמין שהיא אמנם תזוז, כפי שאמר בהודעתו במשטרה וכפי שאכן עשתה בתחילה, אין בכך משום "אזהרה" המאיינת את כוונת האיום, שכן השליטה בכניסה לחניה נתונה הייתה בידי הנאשם והוא התכוון, כאמור, שהמתלוננת אכן תפחד להיפגע ותזוז. די בכך כדי למלא אחר היסוד הנפשי הנדרש.

לקיומה של כוונה מיוחדת להפחיד או להקניט ראו: רע"פ 2038/04 לם נ' מדינת ישראל, פ"ד ס(4) 96, 106-105 (2006) (04/01/2006), שם הובהר, כי: "האיום הוא אפוא ביטוי שהמשפט מטיל עליו מגבלות תוך פגיעה בחופש הביטוי, וזאת כדי להגן על ערכים אחרים ובהם שלווה נפשו, בטחונו וחירות פעולתו של הפרט. האיום מסכן את חירות פעולתו של הפרט שכן פעמים רבות האיום כרוך גם בצפייה להתנהגות מסוימת מצד המאיים שהמאיים מבקש להשיג באמצעות השמעת האיום. עמד על כך השופט א' גולדברג בע"פ 103/88 ליכטמן נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] ... 'מניעת ההפחדה וההקניטה לשמן היא שעומדת ביסוד האינטרס החברתי המוגן בעבירת האיומים שבסעיף 192.

רוצה לומר, אינטרס החברה להגן על שלווה נפשו של הפרט (person's peace of mind) מפני מעשי הפחדה והקנטה שלא כדין. אינטרס חברתי נוסף אף הוא מוגן בעקיפין בעבירה זו, והוא נוגע לחופש הפעולה והבחירה של הפרט... (ההדגשה אינה במקור).

19. נוכח האמור לעיל אני קובעת כי הוכח היסוד העובדתי של עבירת האיום וכן הוכח היסוד הנפשי הנדרש, של כוונה מיוחדת. משכך - יש להרשיע את הנאשם בביצוע עבירה זו.

חבלה חמורה

20. כפי שאבהיר להלן, בענייננו לא הוכח היסוד הנפשי הנדרש לגיבוש העבירה של חבלה חמורה בכוונה מחמירה ואף לא הוכח היסוד הנפשי הדרוש לעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. סבורה אני, כי העבירה שעבר הנאשם היא עבירה של **פיזיות ורשלנות בנהיגת כלי רכב**, לפי סעיף **(1)338** לחוק העונשין.

העבירה של חבלה חמורה בכוונה מחמירה

21. היסוד העובדתי

סעיף 329 לחוק העונשין קובע:

מיום 13.4.1980

תיקון מס' 12

ס"ח תש"ם מס' 968 מיום 13.4.1980 עמ' 113 (ה"ח 1400)

ביטול סעיף 328

הנוסח הקודם:

הדברה בסמים לשם ביצוע עבירה

328. הנותן או מנסה לתת לאדם סם או כל דבר מהמם או מדביר, בכוונה להשיג אחת המטרות האמורות בסעיף 327, דינו - מאסר עשרים שנים.

חבלה

"329. (א) העושה אחת מאלה בכוונה להטיל באדם נכות או מום, או לגרום לו חבלה חמורה, או להתנגד למעצר או לעיכוב כדין, שלו או של זולתו, או למנוע מעצר או

עיכוב כאמור, דינו - מאסר עשרים שנים:

(1) פוצע אדם או גורם לו חבלה חמורה, שלא כדין".

סעיף 34כד' לחוק העונשין מגדיר "חבלה חמורה" כ"חבלה העולה כדי חבלה מסוכנת, או הפוגעת או עלולה לפגוע קשות או לתמיד בבריאות הנחבל או בנוחותו, או המגיעה כדי מום קבע או כדי פגיעת קבע או פגיעה קשה באחד האיברים, הקרומים או החושים החיצוניים או הפנימיים".

22. היסוד העובדתי של העבירה, כלומר - העובדה שנגרמה למתלוננת חבלה חמורה וכן הקשר הסיבתי בין מעשי הנאשם לבין החבלה, הוכחו מעל לספק סביר ועל כך אין חולק; אין חולק, שהפגיעה ברגלה של המתלוננת אירעה כתוצאה מכך שגלגל רכבו של הנאשם עלה על כף רגלה.

לגבי חומרת הפגיעה הוגש תיעוד רפואי, על פיו נגרמה למתלוננת חבלה הנחשבת חבלה חמורה; על פי תעודת חדר המיון מיום האירוע (7/ת) נגרם למתלוננת שבר של עצם בכף הרגל, עם תזוזה מינימלית והושם לה מגף גבס. בתעודה רפואית ממרפאה אורטופדית, מיום 3.7.13 (8/ת) נרשם כי בצילום C.T. אין עדות לשברים. נגבתה הודעה מהרופא החתום על תעודה זו והוא מסר שלא זיהה שבר. ביום 4.7.13 בתיעוד רפואי שנכתב על ידי ד"ר רייכלין ולנטינה נכתב שבצילום C.T. נראה שבר מינימלי בבסיס מטרזוס 2 ועצם CUNEOFORM מדיאלי. יש לציין, כי המתלוננת הורידה את הגבס מיוזמתה, כפי שנכתב בתעודה רפואית נוספת מיום 11.8.13 (לטענתה מאחר שהוא נרטב). בסיכום הסקירה הטומוגרפית (15/ת) נכתב: "שבר זעיר בבסיס המטה-טרזוס הראשון משמאל". המתלוננת העידה, כי הפגיעה עדין גורמת לה כאב.

גם שבר זעיר, אשר יש לגבסו, הוא "חבלה חמורה" ומשכך - התמלא היסוד העובדתי של עבירה של גרימת חבלה חמורה ואף הסנגור לא טען אחרת.

היסוד הנפשי

23. סעיף 20 לחוק העונשין מגדיר את היסוד הנפשי, על סוגיו השונים, כדלקמן:

"20 (א) מחשבה פלילית - מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות ולאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה, ולענין התוצאות גם אחת מאלה:

(1) כוונה - במטרה לגרום לאותן תוצאות;

(2) פזיזות שבאחת מאלה:

(א) אדישות - בשוויון נפש לאפשרות גרימת התוצאות האמורות;

(ב) קלות דעת - בנטילת סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאות האמורות, מתוך תקווה להצליח למנען.

(ב) לענין כוונה, ראייה מראש את התרחשות התוצאות, כאפשרות

עמוד 10

קרובה לוודאי, כמוה כמטרה לגרמן.

(ג) לענין סעיף זה -

(1) רואים אדם שחשד בדבר טיב ההתנהגות או בדבר אפשרות קיום הנסיבות כמי שהיה מודע להם, אם נמנע מלבררם."

24. עבירה של חבלה חמורה בכוונה מחמירה דורשת הוכחת כוונה להטיל באדם מום, או לגרום לו חבלה חמורה וגו'. כוונה כזו היא "**כוונה מיוחדת**", היינו - **חפץ/רצון לגרום לתוצאה** האמורה בסעיף - כוונה במובן סעיף **20(א)(1)** לחוק העונשין, שהיא "**מטרה לגרום לאותן תוצאות**".

לענין זה אין די במחשבה פלילית מסוג פיזיות האמורה בסעיף 20(א)(2) לחוק העונשין (היינו - פיזיות, אדישות או קלות דעת) לגבי האפשרות של גרימת התוצאות האמורות.

ראו דברי כבוד השופט דנציגר בע"פ 4277/12 זורב בכוראשוילי נ' מדינת ישראל (28.7.2013).

"... כדי להרשיע בעבירה של חבלה בכוונה מחמירה יש להוכיח 'כוונה מיוחדת' לפגיעה באדם ואין די ברשלנות, פיזיות או קלות דעת לאפשרות של פגיעה כאמור [ראו למשל: חוות דעתי בע"פ 7085/07 מדינת ישראל נ' פלוני (5.5.2008)] [פורסם בנבו], פסקה 32]. נדרש להוכיח כי הפגיעה בוצעה מתוך כוונה לגרום חבלה חמורה [ראו למשל: חוות דעתה של השופטת (כתוארה אז) מ' נאור בע"פ 10423/07 מדינת ישראל נ' סיטרין (11.6.2008)] [פורסם בנבו], פסקה 10]. על הכוונה לגרום חבלה חמורה ניתן ללמוד מחזקת הכוונה לפיה בני אדם המבצעים פעולה מודעים לרוב לטיב הפיזי של מעשיהם ובכלל זה לתוצאה הטבעית של פעולותיהם [שם; עוד ראו: ע"פ 1632/95 משולם נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(5) 534, 551 (1996)] (פסקה 35 לפסק הדין) (ההדגשה איננה במקור).

25. בענייננו, לא הוכח, כי הנאשם **חפץ** בתוצאה שנגרמה; לא הוכח שהוא חפץ לגרום למתלוננת חבלה חמורה, שהוא פעל **במטרה** לגרום לתוצאה זו. נהפוך הוא; השתכנעתי, כי הנאשם **לא** חפץ לפגוע במתלוננת ואף ניסה **להימנע מפגיעה בה**, כפי שאמר מלכתחילה וכפי שהעיד בפניי.

עדותו של הנאשם הייתה עקבית לאורך כל הדרך, החל מהודעתו במשטרה, דרך השחזור ועד לעדותו בפניי. כבר בהודעתו במשטרה הודה הנאשם ש"יש מצב" שהוא עלה על רגלה של המתלוננת (שו' 142-144), שהם התווכחו לפני שהוא חנה (שו' 155) אך הכחיש שאמר לה שאם היא לא זזה הוא דורס אותה (שו' 79-81) וציין שהוא ניסה להימנע מלפגוע בה.

26. שעה שהנאשם סובב את גלגלי הרכב ימינה על מנת להתחמק מפגיעה במתלוננת, הוא לא היה מודע לכך שהמתלוננת הכניסה את רגלה מתחת לגלגל הרכב ולא צפה אפשרות כזו. הוא לא ראה מראש את התרחשות התוצאה של החבלה החמורה כאפשרות קרובה לוודאי ואף לא חפץ בכך. ההפך הוא הנכון; הנאשם סובב את גלגלי הרכב ימינה עמוד 11

על מנת להתחמק מפגיעה במתלוננת והיה בטוח שהיא לא תיפגע.

המתלוננת עצמה הבינה שמעשה כזה אינו מתקבל על הדעת. עובדה היא, שתחילה, בהודעותיה במשטרה היא הכחישה שעשתה כך וגם בשחזור היא הדגימה, תחילה, פגיעה בה כאשר היא עומדת מול הרכב, כפי שכבר פורט לעיל.

כוונת דריסה ?

27. נסיבות האירוע אינן מעידות על כוונת דריסה.

מגרסת שני הצדדים - הן זו שבפי הנאשם והן זו שבפי המתלוננת עולה, שהנאשם התקדם לתוך החניה במהירות איטית, תוך שהמתלוננת זזה לאחור ולאחר מכן לצד שמאל של הרכב. בשלב זה עצר הנאשם את הרכב. לדבריו, הוא עצר את הרכב בערך "באמצע האורך" של החניה, זאת, מאחר שהמתלוננת עצרה: **"ברגע שהיא עצרה גם אני עצרתי"**. כשנשאל למה עצר השיב: **"כי היא נצמדה לאוטו שלי"**. הנאשם הסביר: **"כשהיא הייתה מלפני היא לא הייתה צמודה לרכב, כשהיא זזה הצידה ונצמדה לרכב שלי לא יכולתי להתקדם, כי הייתי פוגע בה"**.

בעדותו בפני הסביר הנאשם, שכאשר הוא אמר בהודעתו ת/1 שורות 11-12 שהמתלוננת הכניסה את רגלה מתחת לגלגל, הוא אמר זאת כמסקנה בדיעבד ולא מאחר שהוא ראה אותה עושה זאת בזמן אמת, כי לא יכול היה לראות. הסבר זה אמין עליו ועולה בקנה אחד עם המציאות. אין לי ספק שהנאשם לא התכוון לפגוע במתלוננת ואף ניסה להימנע מפגיעה בה, כדבריו.

28. המאשימה ביקשה, כי אקבע שהייתה לנאשם כוונה לפגוע במתלוננת, גם נוכח האיום שאיים עליה. אין מקום לקביעה שכזו. בקביעתי לפיה הנאשם איים על המתלוננת שתזוז ממקומה, אחרת תיפגע (ולא בנוסח שנאמר על ידה), אין כדי להעיד על כוונה מיוחדת לפגוע בה (להבדיל מהכוונה להפחידה או להקניטה, הנדרשת לעבירת האיום). לטעמי, במקרה זה, **אין** סוף המעשה מעיד על מחשבה תחילה. כוונת האיום הייתה להביא לכך שהמתלוננת תזוז משטח החניה ואין לי ספק, שלא הייתה לנאשם כל כוונה לממש את האיום. שוכנעתי, כי הנאשם סבר שאם הוא ימשיך ויתקדם לתוך החניה המתלוננת תמשיך לזוז, כפי שעשתה עד כה.

הנאשם אמנם נכנס לתוך החניה בעוד המתלוננת עומדת בתוכה, אולם אין כיום חולק, כי כניסתו לתוך החניה נעשתה באיטיות רבה, תוך שהמתלוננת זזה לאחור ולצד שמאל של רכבו (צד ימין שלה). המתלוננת עצמה העידה, שכאשר היא הלכה אחורה וימינה בחניה, בעוד הנאשם מתקדם לתוך החניה, הנאשם נסע במהירות איטית (עמ' 39 שו' 14-15). בהמשך אישרה שהוא נסע במהירות של זחילה וכן אישרה, כי אם הוא היה נוסע מעבר למהירות כזו היא הייתה עפה (עמ' 69 שו' 21).

29. הנאשם הסביר, כי לפני שהמתלוננת נפגעה הוא ראה אותה עומדת בצמוד לגלגל השמאלי הקדמי, אך לא

יכול היה לראות את רגליה ולא העלה על דעתו שהיא הכניסה את רגלה מתחת לגלגל. זאת הוא הבין רק בדיעבד. הנאשם הסביר שהוא סבר שאם יסובב את הגלגלים ימינה, הוא יוכל להתקדם לתוך החניה, לחלק הימני שלה וכך גם יימנע מפגיעה במתלוננת. זו הייתה גרסתו העקבית של הנאשם, מההתחלה ועד הסוף. ואמנם, הטענה כי גם כאשר הנהג מוציא את ראשו מהחלון הוא אינו יכול לראות את רגליו של מי שעומד ליד הגלגל, הוכחה כנכונה עובדתית. גם המומחה מטעם הנאשם, בוחן התנועה מר וולמרק רפי (להלן: "**מר וולמרק**"), ציין זאת ודבריו לא נסתרו.

גרסת הנאשם נתמכת גם בתמונות הרכב, כפי שצולמו על ידי המתלוננת וחברתה, מיד עם סיום האירוע. בתמונות (4/ת), נראה הרכב של הנאשם כשהוא חונה בתוך החניה, במצב הסופי אליו הגיע לאחר האירוע, קרוב לקו סימון הגבול הימני של מקום החניה.

הגלגל הימני קדמי של הרכב נראה בתמונות, כשהוא מסובב לצד שמאל. עובדה התומכת בגרסת הנאשם לפיה הוא סובב את הגלגל ימינה על מנת להתרחק מהמתלוננת ולהימנע מפגיעה בה. סיבוב הגלגל ימינה, חייב את הנאשם לערוך "תיקון" ולקראת סוף הכניסה לחניה, לסובב את הגלגל חזרה שמאלה, שאחרת היה חורג מהקו המסמן את הגבול הימני של החניה. אם, כגרסת המתלוננת, כאשר הגלגל עלה על רגלה, הוא היה מסובב שמאלה, כלפי הרגל, היה צפוי שבמצב הסופי של החניה גלגל הרכב יהיה במצב ישר, או מסובב ימינה, שהרי לאחר שנסע שמאלה, כל כך קרוב לקו הגבול השמאלי של החניה, היה על הנאשם לעשות "תיקון" ימינה, כדי שהרכב לא יחרוג מהקו המסמן את הגבול השמאלי של החניה.

30. חיזוק נוסף לדברי הנאשם, מצוי בחוות דעתו של מר וולמרק, אשר הוסיף וקבע, בחוות הדעת וכן העיד, כי לא ייתכן שהגלגל עלה על רגלה של המתלוננת, כאשר הוא מסובב לצד שמאל. לדבריו, אם הגלגל היה מסובב לצד שמאל, הוא היה עולה על רגלה של המתלוננת ודוחף אותה לאחור ובמצב כזה, גם במהירות איטית, המתלוננת הייתה נופלת. לדברי מר וולמרק, גם מיקום הסימנים השחורים שגרם הצמיג על השוק של המתלוננת, מתאים לשפשוף של הצמיג במצב בו הגלגל מסובב ימינה.

המאשימה לא הביאה חוות דעת נגדית, כך שדבריו של מר וולמרק, הסבירים בעיניי, לא נסתרו.

31. בנסיבות אלה, לא ניתן לקבוע, כי הנאשם ראה מראש את התרחשות התוצאות, היינו - גרימת חבלה חמורה למתלוננת, "**כאפשרות קרובה לוודאי**" [סעיף 20(ב) לחוק העונשין]. לפיכך, אין לייחס לנאשם כוונה מיוחדת - מטרה, לפגוע במתלוננת ולגרום לה חבלה חמורה.

האם עבר הנאשם עבירה של חבלה חמורה בנסיבות חמורות

32. כפי שאמרתי לעיל, לא הוכחה כוונה מיוחדת. אך האם הוכח שהתגבשה אצל הנאשם כוונה "רגילה", היינו - האם הוכח כי התקיים אצלו היסוד הנפשי האמור בסעיף 20(א) (2) לחוק העונשין, לחבול במתלוננת חבלה חמורה שלא כדין, שאז יהווה מעשהו של הנאשם עבירה של חבלה חמורה בנסיבות חמורות, על פי סעיף 333 לחוק העונשין,

הקובע: "החובל בחברו חבלה חמורה שלא כדין, דינו - מאסר שבע שנים".

אם ייקבע כך, הרי מאחר שהפגיעה במתלוננת נעשתה באמצעות רכב ומאחר שרכב הוכר בפסיקה כנשק ואף "נשק מסוכן ופוגעני" [ע"פ 1184/00 ג'מאל מחמיד נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(3) 159, 172-168 (2000) (29/06/2000); ע"פ 4277/14 פרחאן אלזבידי נ' מדינת ישראל (28.5.2015); ע"פ 4930/02 עאבד נ' מדינת ישראל (29.4.2004)], יחול על המקרה סעיף 335(א)(1) לחוק, הקובע: **"נעברה עבירה לפי סעיפים 333 או 334 כשהעברין נושא נשק חם או קר, דינו - כפל העונש הקבוע לעבירה"**.

היסוד הנפשי הנדרש לעבירה של חבלה חמורה בנסיבות חמורות, הוא זה המצוי בסעיף 20(א)(2) לחוק העונשין, המורכב מ: **"מחשבה פלילית"** היינו - **מודעות לטיב המעשה, לקיום הנסיבות ולאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה, הנמנים עם פרטי העבירה ולעניין התוצאות** - "פזיזות" שהיא אחת מאלה: **"(א) אדישות - בשוויון נפש לאפשרות גרימת התוצאה; (ב) קלות דעת - בנטילת סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאות האמורות, מתוך תקווה להצליח למנען"**.

כן יש לציין את סעיף 20(ג)(1) לחוק, הקובע, כי **"רואים אדם שחשד בדבר טיב ההתנהגות או בדבר אפשרות קיום הנסיבות כמי שהיה מודע להם, אם נמנע מלבררם"**. זה הכלל בדבר "עצימת עיניים".

34. היסוד הנפשי הדרוש, אפוא, לעבירה של "כוונה סתם" הוא יסוד של פזיזות, אשר הדרגה "הנמוכה" ביותר שלו היא **"קלות דעת - בנטילת סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאות האמורות, מתוך תקווה להצליח למונען"**.

מאחר שאין לדעת את המתרחש בנפשו של אדם, מסיקים את היסוד הנפשי מתוך כלל נסיבות האירוע ומתוך החזקה העובדתית המתבקשת מהתנהגותו, על רקע כלל נסיבות המקרה ובשים לב להסבריו - ע"פ 5167/05 עלי מג'דוב נ' מדינת ישראל (10.10.2005) והפסיקה הנזכרת שם. "... הוכחת המודעות הצפונה בנפשו של הנאשם אינה קלה. ללא הודאה מצד הנאשם בקיום מחשבה פלילית, נדרשות, בדרך כלל, ראיות חיצוניות להוכחתה. לעיתים, על הפוסקים להיעזר בחזקות עובדתיות המקימות חזקה בדבר קיומה של המודעות האמורה, כשחזקה עובדתית כזו אינה נסתרת, וכאשר כלל נסיבות המקרה אינן מביאות לספק בדבר התאמתה של החזקה להוות תשתית למסקנה, ניתן לסמוך עליה כראיה למודעות הנדרשת שקיננה אצל הנאשם" - ע"פ 10332/03 בלייכר נ' מדינת ישראל, תק-על 2004(1) 3165 (פסקה 6) (25/03/2004).

35. בענייננו, שוכנעתי מכלל נסיבות האירוע, כי הנאשם לא חפץ לגרום למתלוננת חבלה ומקל וחומר - גם לא חבלה חמורה. שוכנעתי כי הנאשם היה בטוח שאם יסובב את הגלגלים ימינה הוא אמנם יימנע מפגיעה במתלוננת וכי לא צפה, כלל, אפשרות שהמתלוננת תכניס את רגלה אל מתחת לרכב ותציב אותה לפני הגלגל.

ברי כי לולא המתלוננת הייתה מכניסה את רגלה לפני הגלגל, כפי שעשתה, לא הייתה נגרמת לה חבלה חמורה וככל הנראה גם לא חבלה אחרת. כאמור, אין לי ספק שהנאשם לא היה מודע לאפשרות שכך היא עושה ולא חשד

בקיומה של אפשרות כזו, היינו - הוא לא חשד בקיום נסיבה אשר תוצאה אפשרית שלה היא גרימת חבלה חמורה למתלוננת. לפיכך, לא הייתה אצל הנאשם "**מודעות לקיום הנסיבות ולאפשרות הגרימה לתוצאות המעשה הנמנים עם פרטי העבירה**", היינו - לאפשרות לגרימת חבלה חמורה למתלוננת.

גם לא אוכל לקבוע שהנאשם עצם את עיניו [במובן סעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין], לאפשרות שהמשך נסיעתו לתוך החניה בשלב האחרון, תוך סיבוב הגלגלים ימינה, תגרום למתלוננת חבלה חמורה. אין לי ספק שאם היה מתעורר חשד כזה אצל הנאשם, הוא לא היה ממשיך בנסיעה. החובה, האמורה בסעיף 20(ג)(1) לחוק, לבדוק את הנסיבות, קמה כאשר האדם חושד "**בדבר טיב ההתנהגות או בדבר קיום הנסיבות**". משקבעתי כי הנאשם (סובייקטיבית) לא חשד בדבר טיב התנהגותה של המתלוננת או בקיומן של נסיבות כאלה, לא חלה עליו חובה לבררן.

36. לא נעלם מעיני סעיף 20(א)(2)(ב) לחוק העונשין, לפיו גם קלות דעת, היינו - "**נטילת סיכון בלתי סביר לאפשרות גרימת התוצאות האמורות, מתוך תקווה להצליח למנען**", מהווה פזיזות, שהיא יסוד נפשי "מספיק" לעבירה של חבלה חמורה בנסיבות חמורות, אולם סעיף זה מתייחס להלך נפשו הסובייקטיבי של הנאשם. כלומר - נדרשת הוכחת קיומו של חשד סובייקטיבי של העושה ואין די בחשד שהיה עשוי להתעורר בליבו של אדם מן היישוב - ע"פ 10407/07 אנטון אוליינקוב נ' מדינת ישראל (10.4.2014); ע"פ 11699/05 סרפו נ' מדינת ישראל (23.6.2008); ע"פ 5938/00 אזולאי נ' מדינת ישראל פ"ד נה(3) 899, 873 (2001) (14/05/2001)). על המאשימה היה להוכיח, כי הנאשם, סבר שקיים סיכון שתיגרם למתלוננת חבלה חמורה, אך נטל סיכון בלתי סביר שזה לא יקרה.

בנסיבות העניין כפי שפורטו בהרחבה, לעיל, אין לי ספק שהנאשם לא חזה אפשרות שמעשהו יגרום לתוצאה שנגרמה, שהיא אחד מרכיבי העבירה - לחבלה חמורה ועל אף שיש לראות במעשהו רשלנות (כפי שיפורט להלן), לא הוכח כי התקיים אצל הנאשם הלך נפש של פזיזות ובאופן בו הוא ראה את הדברים, לא ניתן לומר שהוא נטל, מבחינה סובייקטיבית, סיכון לאפשרות גרימת חבלה חמורה למתלוננת.

"על מנת לבסס את הקביעה כי אדם עצם את עיניו יש להוכיח שלושה רכיבים: קיומו של חשד סובייקטיבי; היות החשד ממשי; ואי ברור החשד" - ע"פ 2518/16 יניב יצחקי נ' מדינת ישראל (25.12.2016); ע"פ 7621/14 אהרן גוטסדינר נ' מדינת ישראל (1.3.2017).

עוד ראו, בשינויים המחויבים, את פסק הדין שניתן בע"פ 2569/00 שמעון דהן נ' מדינת ישראל (8.2.2001), שם קיבל ביהמ"ש העליון ערעור שהוגש על הרשעה בעבירת הריגה והמיר אותה לעבירה של גרם מוות ברשלנות, תוך שהבהיר, כי קיומה של התרשלנות, אפילו חמורה, אין בה די כדי לבסס הרשעה בעבירה הדורשת יסוד נפשי של "כוונה סתם" (שם - עבירה הריגה).

37. בנסיבות הנ"ל, וכן נוכח העובדה שהנאשם התקדם לתוך החניה במהירות איטית ביותר - ב"זחילה", תוך שהוא אומר למתלוננת שהוא נכנס לחניה והיא זזה לאחור והצידה, לאור כך שבראותו אותה עומדת לצד הרכב, ליד הגלגל, ללא שיכול היה לראות שהיא הכניסה את כף רגלה ממש מול הגלגל, ללא ששיער או צפה כי כך עשתה ולאור כך שהוא

סובב את הגלגלים ימינה, במטרה להימנע מפגיעה בה, לא ניתן לומר שהוא התייחס באדישות או בקלות ראש, לגרימת חבלה למתלוננת, בוודאי לא חבלה חמורה.

לפיכך, אני קובעת כי הנאשם לא עבר עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות.

מעשה פזיזות ורשלנות

מיום 29.7.2015

תיקון מס' 119

ס"ח תשע"ה מס' 2496 מיום 29.7.2015 עמ' 200 (ה"ח 897)

הוספת סעיף 332א

מיום 5.11.2015 עד יום 4.11.2018

תיקון מס' 120 הוראת שעה

ס"ח תשע"ו מס' 2506 מיום 5.11.2015 עמ' 12 (ה"ח 958)

הוספת סעיף קטן 332א(ג)

38. סבורה אני כי על אף שהנאשם סבר, באופן סובייקטיבי, כי באופן בו נהג הוא לא יפגע במתלוננת ולא צפה את הפגיעה בה, הוא לא נהג במידת הזהירות המתחייבת בנהיגה בכלי רכב, אלא נהג ברשלנות ונהיגה רשלנית זו (ללא שיהיה בכך כדי להפחית מתרומתה של המתלוננת למצב) היא שהביאה לפגיעה במתלוננת.

העבירה בה כשל הנאשם היא עבירה של מעשה פזיזות ורשלנות, על פי סעיף **(1)338** לחוק העונשין, שזו

לשונו:

"העושה אחת מאלה בדרך נמהרת או רשלנית, שיש בה כדי לסכן חיי אדם או לגרום לו חבלה,

דינו - מאסר שלוש שנים:

(1) נוהג רכב או רוכב בדרך ציבורית."

39. אקדים ואומר, כי הנאשם לא הואשם בעבירה זו אולם, על פי סעיף 184 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ") "בית המשפט רשאי להרשיע נאשם בעבירה שאשמתו בה נתגלתה מן העובדות שהוכחו לפניו, אף אם עובדות אלה לא נטענו בכתב האישום, ובלבד שניתנה לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן..."

בענייננו לא יכול להיות ספק שניתנה לנאשם הזדמנות להתגונן. השאלה אם מדובר ברשלנות עלתה במהלך הדיון וב"כ הנאשם אף התייחס לאפשרות זו בסיכומיו.

40. הנאשם צריך היה לצפות שהמתלוננת תיפגע, כאשר היא עומדת בצמוד לרכבו. אמנם, קבעתי כי הנאשם לא צפה שהיא תכניס את רגלה ממש מתחת לרכב ותציב אותה לפני הגלגל, כפי שעשתה, אולם בשל קרבתה לרכב צריך היה הנאשם לצפות שהיא תיפגע, בדרך כזו או אחרת (גם אם לא תחבל חבלה חמורה), גם כאשר הוא מסובב את הגלגלים ימינה ומתרחק ממנה. המשך כניסתו של הנאשם לחניה, שעה שהמתלוננת עומדת בצמוד לרכב, חרגה מסטנדרט הזהירות הנדרש.

הסנגור טען, כי כפי שאדם סביר, העומד עם רכבו ברמזור, לא ייצא החוצה מרכבו כאשר רוכל מתקרב אל הרכב ומציע לו את מרכולתו, כך גם הנאשם במקרה דנן לא צריך היה לפתוח את דלת הרכב על מנת לבדוק כיצד עומדת המתלוננת.

אין זו דעתי ואין הנדון דומה לראייה. אם רוכל מתקרב לרכב ועומד בצמוד מאד אליו והנהג יסע מהמקום ללא שוידא שהרוכל זז מהמקום וללא שוידא שנסיעתו איננה מסכנת את הרוכל, נהיגתו תהא רשלנית. במקרה דנן עמדה המתלוננת בצמוד מאד לרכב ואף היה ברור שהיא מנסה למנוע מהנאשם להיכנס לחניה. המשך הנסיעה במצב כזה מהווה נהיגה רשלנית.

41. אכן, המתלוננת נהגה בחוסר סבירות עת הצמידה את רגלה לקדמת הגלגל, אולם אין בחוסר סבירות זה כדי לנתק את הקשר הסיבתי בין נהיגתו הרשלנית של הנאשם לבין הפגיעה בה. הלכה היא, כי אדם הנוהג ברכב צריך לצפות גם התנהגות בלתי סבירה ואף בלתי חוקית מצד הנהגים ועוברי האורח. מעשה רשלני של הנפגע אינו שולל קיומו של קשר סיבתי בין מעשה הנאשם לבין התוצאה, מקום בו אדם מן היישוב צריך היה לצפות מעשה רשלני שכזה - ע"פ 8827/01 שטרייזנט נ' מדינת ישראל (13.7.2003).

לפיכך, יש להרשיע את הנאשם בנהיגה רשלנית ברכב, שיש בה כדי לגרום חבלה לאדם.

הפקרה לאחר פגיעה

42. כזכור, הואשם הנאשם גם בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה, על פי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה. אביא להלן את נוסח סעיף 64א' לפקודה:

"64א

(א) נוהג רכב המעורב בתאונה שבה נפגע אדם, אשר היה עליו לדעת כי בתאונה נפגע אדם או עשוי היה להיפגע אדם ולא עצר במקום התאונה, או קרוב לו ככל האפשר, כדי לעמוד על תוצאות התאונה ולהזעיק עזרה, דינו - מאסר שלוש שנים.

(ב) נוהג רכב המעורב בתאונה שבה נפגע אדם ולא עצר במקום התאונה, או קרוב לו ככל האפשר, כדי לעמוד על תוצאות התאונה, או עצר כאמור ולא הזעיק עזרה, דינו - מאסר שבע

עמוד 17

שנים.

(ג) נוהג רכב המעורב בתאונה שבה נגרמה לאדם חבלה חמורה, או שבה נגדם ולא עצר, או לא הזעיק עזרה כאמור בסעיף קטן (ב) דינו - מאסר 14 שנים.

(ד)

(ה) בסעיף זה, הזעיק עזרה - הושיט עזרה מתאימה בהתאם לנסיבות המקרה ולמקום התאונה ובכלל זה, בהתאם לנסיבות המקרה, הזעיק את גופי ההצלה המקצועיים הנחוצים למקום התאונה, המתין ליד הנפגע עד להגעתם, דאג למניעת כל נזק נוסף לנפגע ככל יכולתו והגיש לנפגע עזרה ראשונה אם ביכולתו להגישה על פי הכשרתו".

43. אינני סבורה שבמקרה זה נהג הנאשם באופן הממלא אחר יסודות העבירה של הפקרה לאחר פגיעה ואינני סבורה שלמקרה כזה התכוון המחוקק בחקיקו את סעיף 64א' לפקודת התעבורה.

לעבירה של הפקרה לאחר פגיעה מספר תכליות. בראש ובראשונה - הגנה על חיי אדם ועל בריאותו. ברי כי ככל שתזעק עזרה במהירות רבה יותר, כך יגדל הסיכוי להצלת הנפגע ולשמירה על בריאותו. תכלית נוספת היא למנוע ממי שגרם לתאונת דרכים, להתחמק מאחריותו - ע"פ 7936/13 אהרון (רוני) לוי נ' מדינת ישראל (16.12.14).

סעיף 64א(ה) קובע כיצד על האדם לנהוג ומה עליו לעשות במקרים המנויים בסעיף: עליו לעצור במקום התאונה או קרוב אליו ככל האפשר, כדי לעמוד על תוצאות התאונה ולהזעיק עזרה. ס"ק (ה) קובע מה משמעות התיבה "להזעיק עזרה" ומציין וחוזר ומציין, כי הזעקת עזרה תלויה בנסיבות המקרה.

44. סבורה אני כי נוכח נסיבות המקרה לא ניתן לומר שהנאשם הפקיר את המתלוננת, במובן אליו מתכוון סעיף 64א' לפקודה.

לדברי הנאשם, הוא שאל את המתלוננת אם היא בסדר והיא בעטה ברכבו וקיללה אותו. לדבריו, לפי הבעיטה והקללות הוא הבין שהיא בסדר. עוד ציין, שהוא הסתכל על רגלה ולא ראה שהיא פצועה (ת/1 שו' 19-21). לאחר מכן הוא ראה את המתלוננת במיון, אך לא דיבר אתה.

וכך אמר, בין היתר, בהתייחס להתנהגות המתלוננת לאחר הפגיעה ולהבנתו את מצב הדברים:

"... ואז שמעתי אותה צועקת, קללות, בן זונה, מניאק, דרסת אותי, נתנה מכה לרכב שלי, יצאתי החוצה, דבר ראשון שאלתי אם הכל בסדר, היא אמרה שדרסתי אותה, היא מצידה עמדה על רגליה, זזה, צעקה, קיללה, מההתנהגות שלה הנחתי שלא קרה שום דבר והלכתי. היא צעקה שדרסתי אותה ושאלתי אותה אם הכל בסדר, היא אמרה שאני בן זונה ומניאק שתכניס אותי לכלא שתהרוס לי את החיים שתתבע אותי, זה מה שהיה לה להגיד באותו רגע, היא עמדה זזה ודיברה. מהערכת מצב שלי, לא ראיתי שם אדם שנפצע או נדרס. ראיתי אדם כועס ומקלל

ובזה רציתי לסיים את הסוגיה והלכתי, לא ראיתי טעם להמשיך".

המתלוננת עצמה הודתה שלאחר הפגיעה היא היכתה ברכבו של הנאשם וקיללה אותו. היא אמנם אמרה שהוא לא פנה אליה וכך אמרה גם חברתה מורן, אולם סבורה אני, שייתכן שעקב התרגשות שתיהן מהמקרה ומפציעתה של המתלוננת ועקב תגובת המתלוננת לאירוע, הן לא שמו לב לשאלתו שהרי, כאמור, המתלוננת עצמה אישרה שהיא חבטה ברכבו של הנאשם, צעקה וקיללה אותו.

45. אלה אינן נסיבות של הפקרה לאחר פגיעה. בנסיבות האמורות ולאחר שהנאשם לא ראה על המתלוננת פגיעה משמעותית ובהינתן מיקום האירוע - מגרש החניה של בית חולים, והעובדה שחברתה של המתלוננת הגיעה למקום עוד לפני שהנאשם יצא מהרכב והושיטה עזרה למתלוננת (דברי המתלוננת בהודעתה **נ/3א'** שו 40-41) ואף רכבו של הנאשם נותר במקום והוא עצמו הלך למיון של בית החולים (שם פגש, מאוחר יותר, את המתלוננת), לא ניתן לומר כי המתלוננת "הופקרה".

לא ניתן לומר, כי נפגעה, בדרך כלשהי, תכליתו של סעיף 64א' לפקודת התעבורה. הנאשם השאיר את רכבו במקום ופנה לבית החולים על מנת לקבל טיפול בעינו, שכן לשם כך הגיע למקום מלכתחילה. כפי שצוין כבר לעיל, חברתה של המתלוננת צילמה את הרכב, כך שלא הייתה כל בעיה לאתר את הנאשם ולחקרו ובכך התמלאה התכלית השניה של דבר החקיקה.

מטרת העצירה על פי האמור בסעיף 64א', היא "**לעמוד על תוצאות התאונה ולהזעיק עזרה**". מטרה זו מילא הנאשם שעה שהוא הסתכל אם המתלוננת נפגעה, לא ראה עליה פגיעה משמעותית ועזב את המקום לאחר שהיא היכתה ברכבו וגידפה אותו, כשהוא מותיר אותה, עם חברתה שעזרה לה וזאת - במרחק הליכה של מאות בודדות של מטרים, בלבד, מבית החולים.

מקרה דומה נדון ברע"פ 3306/98 תנעמי נ' מדינת ישראל (14.10.1998), שם זוכה הנאשם, שרכב על אופנוע ופגע בהולך רגל מעבירה של הפקרה לאחר פגיעה. האופנוע התהפך והנאשם ניגש לאדם שנפגע, עמד לידו מספר דקות וראה כי הוא מקבל טיפול חבישה על ידי אחר. בנוסף, הוא ביקש שיוזעק אמבולנס ואף נאמר לו שאמבולנס עומד להגיע. בנסיבות אלה ומשלא הובהר מה הוא עוד יכול לעשות הוא עזב את המקום. המחוזי הרשיע אותו בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה, לפי סעיף 64א(א), לחוק העונשין, אך בית המשפט העליון זיכה אותו מחמת הספק בקבעו, כי "בית המשפט לא מסתפק בעצירה פיזית אלא בוחן גם האם הפעולות שלאחר העצירה יש בהן 'כדי לעמוד על תוצאות התאונה' (ראו: ת"פ (ת"א) 547/89 מ"י נ' גנון, פ"מ תשנ"א (1) 284, 296 ג והערעור אודותיו: ע"פ 2414/90 גנון נ' מ"י (לא פורסם); והשוו: ע"פ (חי') 786/97 בשיר נ' מ"י (לא פורסם) ושינוי ברע"פ 3251/98 בשיר נ' מ"י (לא פורסם)). גישה שכזו עולה בקנה אחד עם תכלית הסעיף כאמור ב-ע"פ 7268, 7159/98 מ"י נ' פלוני ואח' לעיל ועם 'מדיניות המשפט הפלילי בישראל' - רע"פ 10212/04 חיים ממנ נ' מדינת ישראל (5.1.2005).

בעניינינו, עמד הנאשם על תוצאות התאונה, ומשהנסיבות היו כפי שתואר לעיל, אין מקום להרשיע את הנאשם בעבירה על סעיף 64א' לפקודת התעבורה ויש לזכותו מעבירה זו.

46. לפני סיום אומר כי, ככלל, הבחינה אם התמלאו יסודותיה של עבירה איננה יכולה להיות בחינה "טכנית". על מנת למלא אחר תכלית דיני העונשין, יש לבחון את העובדות, בחינה מהותית, בהתייחס להקשר הכללי ולסיטואציה בה מדובר ובהתייחס למטרות החקיקה. ספק בשאלה אם העובדות שהוכחו מהוות עבירה, בהתייחס לרכיבי העבירה ולתכלית העבירה ודיני העונשין, צריך שיפעל לטובת הנאשם.

סופו של דבר

47. אני מזכה את הנאשם מהעבירות כדלקמן:

א. **חבלה חמורה בכוונה חמורה** - עבירה לפי סעיף **329(א)(1)** לחוק העונשין;

ב. **הפקרה לאחר פגיעה** - עבירה לפי סעיף **64א(ג)** לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961.

48. אני מרשיעה את הנאשם בעבירות כדלקמן:

א. **מעשה פזיזות ורשלנות ברכב** - עבירה על סעיף **338(1)** לחוק העונשין;

ב. **איומים** - עבירה לפי סעיף **192** לחוק העונשין.

ניתנה היום, כ"ט אדר תשע"ז, 27 מרץ 2017, במעמד הצדדים